Sprawozdanie merytoryczne
z realizacji zadania pt. „Dofinansowanie działalności edukacyjnej Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Szymbarku w 2019 r.", wg harmonogramu rzeczowo – finansowego do umowy nr WFOŚ/D/723/119/2019

Uczestnicy wszystkich zadań edukacyjnych Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Szymbarku zostali poinformowani o dofinansowaniu zadań ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

Ośrodek Edukacji Ekologicznej działa nieprzerwanie od 1994 roku, początkowo jako Zielona Szkoła w Klukowej Hucie, a od 2001 roku pod nazwą Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Szymbarku. Położony jest na jednym z najcenniejszych przyrodniczo, silnie zróżnicowanym siedliskowo obszarze Pojezierza Kaszubskiego. Szymbark leży w centralnej, najwyższej części Pojezierza Kaszubskiego, o typowej młodoglacjalnej rzeźbie terenu. Rejon miejscowości jest najwyżej wyniesionym obszarem w całym pasie Pojezierza Pomorskiego oraz w całej Polsce niżowej. Najwyższe są tzw. Wzgórza Szymbarskie, gdzie szczyt Wieżyca (najwyższy na całym niżu środkowoeuropejskim) dochodzi do wysokości 328,6 m n.p.m.

Takie położenie sprawia, że tereny w pobliżu OEE są wręcz wymarzonym miejscem do prowadzenia edukacji ekologicznej o bardzo szerokiej tematyce, w której największy nacisk kładziony jest na warsztaty terenowe, podczas których możliwa jest bezpośrednia interakcja uczestników z przyrodą i bezpośrednie, empiryczne jej poznawanie.

Oferta edukacyjna skierowana jest do różnych grup wiekowych dzięki praktycznej i różnorodnej formie prowadzonych warsztatów, zarówno w formie turnusów kilkudniowych, jak i akcji ekologicznych skierowanych dla mieszkańców powiatu kartuskiego. Jest to przede wszystkim organizacja i współorganizacja warsztatów jednodniowych, festynów, pikników i wycieczek proekologicznych, a także organizowanie warsztatów i szkoleń dla dorosłych.

I. EDUKACYJNE TURNUSY KILKUDNIOWE – GŁÓWNA FORMA DZIAŁALNOŚCI:

W okresie od stycznia do grudnia 2019 z warsztatów z edukacji ekologicznej, organizowanych **w formie kilkudniowych turnusów** przez Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Szymbarku skorzystało **51 grup szkolnych** wraz z opiekunami, co stanowi **1317 uczestników (** z 8 powiatów województwa pomorskiego, 19 gmin). W ramach tej formy edukacji zorganizowano pobyty:

- Pięciodniowe: 20 grup, 507 osób
- Czterodniowe: 1 grupa, 21 osób
- Trzydniowe: 24 grup, 625 osób
- dwudniowe : 6 grup, 164 osoby

Najistotniejszą i najbardziej efektywną formą edukacji ekologicznej podczas pobytów są terenowe warsztaty z edukacji ekologicznej, przeprowadzane przez pracowników OEE oraz zewnętrznych specjalistów z różnych dziedzin przyrodniczych.

Przykładowy program pobytu w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w cyklu pięciodniowym:

Poniedziałek:

1. Przyjazd.
   - Zapoznanie uczestników warsztatów z obowiązującymi przepisami BHP, ppoż oraz regulaminem placówki.
   - Przedstawienie planu pobytu.
   - Zakwaterowanie.
2. Warsztaty z edukacji ekologicznej:
   „Lasy Pojezierza Kaszubskiego i okolic Szymbarka" .
3. Podsumowanie dnia – panel dyskusyjny.

Wtorek:

1. Warsztaty z edukacji ekologicznej:
   „Podchody o tematyce przyrodniczej".
2. Warsztaty z edukacji ekologicznej:
   „Ludzie w owadzim świecie".
3. Wieczór z karaoke.

Środa:

1. Warsztaty z edukacji ekologicznej w stacji Limnologicznej UG w Borucinie.
   „Ogródek meteorologiczny".
2. Warsztaty z edukacji ekologicznej:
   „Domowy recykling – ekologiczne mydełka".

Czwartek:

1. Warsztaty z edukacji ekologicznej:
   „Co się kryje w kropli wody"
2. Warsztaty z edukacji ekologicznej:
   „Ptaki Kaszubskiego Parku Krajobrazowego".
3. Konkurs piosenki ekologicznej na ognisku integracyjnym.

Piątek:

1. Warsztaty z edukacji ekologicznej:
   „Środowisko jako funkcjonalna całość
2. Podsumowanie pobytu. Odbiór pokoi. Pożegnanie i wyjazd grupy.

Przykładowy program pobytu w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w cyklu trzydniowym:

Poniedziałek:

1. Przyjazd.
   - Zapoznanie uczestników warsztatów z obowiązującymi przepisami BHP, ppoż oraz regulaminem placówki.
   - Przedstawienie planu pobytu.
   - Zakwaterowanie.

2. Warsztaty z edukacji ekologicznej:
   „Formy ochrony przyrody na przykładzie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego”.
3. Konkurs ekologiczny na temat form ochrony przyrody.

Wtorek:

1. Warsztaty z edukacji ekologicznej:
   „Podchody przyrodnicze”.
2. Warsztaty z edukacji ekologicznej:
   „Co się kryje w kropli wody?”
3. Projekcja filmu przyrodniczego.

Środa:

1. Warsztaty z edukacji ekologicznej:
   „Ptaki KPK”.
2. Podsumowanie pobytu. Odbiór pokoi. Pożegnanie grupy.

Warsztaty z edukacji ekologicznej przeprowadzane są przez wykwalifikowaną i doświadczoną kadrę instruktorów zewnętrznych, pasjonatów przyrody przekazujących wiedzę w sposób fachowy i praktyczny. Odbywa się to poprzez najskuteczniejszą formę edukacji: obserwacje, badania, doświadczenia, w bezpośrednim kontakcie z przyrodą- na zajęciach terenowych.

Łącznie zorganizowano **<u>204 warsztaty odpłatne:</u>**

Instruktor	**Temat przeprowadzanych warsztatów**	**Ilość**
mgr Anna Peichert (geograf, przyrodnik)	Różnorodność biologiczna okolic Szymbarka; Domowy recykling	24
mgr inż. Adam Michalak (ornitolog podróżnik, członek Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, właściciel firmy Safari)	Ślady i tropy zwierząt; Ptaki KPK	23
mgr Piotr Kowalewski (geograf, biolog, przewodnik turystyczny, właściciel firmy Wanoga)	Lasy Pojezierza Kaszubskiego; Kaszuby w lodowym uścisku; Dzikie jadalne – dzikie niejadalne	20
mgr Małgorzata Piotrowicz (entomolog, właściciel firmy EduBio)	Ludzie w owadzim świecie; Wiosna w lesie i na łące	34
mgr Edmund Ulenberg (opiekun Stacji Limnologicznej w Borucinie)	Ogródek meteorologiczny	10

dr M. Łukaszewicz-Gniotyńska (hydrobiolog, nauczyciel akademicki, nauczyciel)	Co się kryje w kropli wody?	10
mgr Artur Sikorski (kartograf, właściciel firmy Eko-Kapio)	Kartografia, czyli jak czytać mapy i nie zgubić się w lesie?; Podchody o tematyce przyrodniczej	23
mgr Tomasz Narczyński (herpetolog)	Płazy i gady KPK; Nietoperze KPK	15
mgr Aleksandra Jarzyńska (student leśnictwa, pszczelarz, miłośnik wilków)	Wilcza wataha społeczność doskonała; Dlaczego giną pszczoły? Czy to tylko zmartwienie pszczelarza?; Dzikie zioła w kuchni i kosmetyce	20
mgr Maria Karczewska (biolog, pszczelarz)	Środowisko jako funkcjonalna całość; Pszczoły jako owady społeczne	20
mgr Artur Eichmann (botanik)	Storczyki KPK	1
Mgr Edyta Słomczyńska **(chemik, inżynier ekologii środowiska, członek SOS,**	„Przyrodnicze wyprawy. Międzynarodowa misja badawcza”	4

Pozostałe zajęcia przeprowadzili pracownicy Ośrodka w ramach godzin pracy:

- **mgr Mateusz Dręże**k
- **mgr Marcin Sidoruk**
- **mgr Lucyna Mollin**

Było to przede wszystkim:

- ❖ Przeprowadzanie warsztatów terenowych, ze szczególnym naciskiem na tematykę ochrony przyrody w KPK.
- ❖ Organizacja, przeprowadzanie warsztatów i podsumowań dnia nt. : formach ochrony przyrody, lesie, ptakach drapieżnych, płazach, gryzoniach, recyklingu, problemach zanieczyszczeń wód, powietrza, gleby, alternatywnych źródłach energii, porostach, racjonalnej gospodarce odpadami.
- ❖ Przeprowadzanie konkursów o tematyce przyrodniczej.
- ❖ Przedstawianie walorów krajobrazowych KPK dla odwiedzających Ośrodek grup zorganizowanych.
- ❖ Organizacja i przeprowadzenie ognisk na terenie OEE.
- ❖ Prowadzenie edukacji i promocji OEE na stronie www oraz facebooku

(ponad 300 osób obserwujących udostępniane treści edukacyjne).

II. **WARSZTATY, FESTYNY, AKCJE JEDNODNIOWE**, organizowane są przede wszystkim z myślą o mieszkańcach Kaszubskiego Parku Krajobrazowego i otuliny. W różnych formach takiej działalności wzięło łącznie udział około **2 234 uczestników (98 grup)** z różnych kategorii wiekowych. W ramach warsztatów jednodniowych przeprowadzano:

- ***„IX Wiosenne Warsztaty Przyrodnicze w Szymbarku”***

W tym roku tematem przewodnim festynu przyrodniczego były storczyki Kaszubskiego Parku. **Łącznie powitano ponad 200 uczestników, z 8 grup** szkolnych. Dużym wsparciem merytorycznym okazał się p. Artur Eichmann, który jest doktorantem na Uniwersytecie Gdańskim i swoją pracę doktorską pisze właśnie o naszych rodzimych gatunkach storczyków. Opowiedział mnóstwo ciekawostek na temat przedstawicieli rodziny storczykowatych, występujących na terenie KPK. Największe wrażenie na przybyłych zrobił obuwik, którego kwiaty kształtem przypominają bucik. Po wprowadzeniu odbył się konkurs z wiedzy o storczykach dla nauczycieli – który pozwolił na wprowadzenie dodatkowych informacji przed wyjściem na zajęcia.

Najważniejszym punktem spotkania było wyjście terenowe, na którym oprócz tematu storczyków poruszano następujące zagadnienia: „Wiosna w lesie i na łące”, „Wiosna w stawach naturalnych”, „Poznajemy drzewa i krzewy”, „Wiosna w świecie ptaków”, „Owadzie przejawy wiosny”. Po powrocie z terenu uczestnicy mogli się pokrzepić korzystając z poczęstunku przy ognisku. Następnie odbyły się gry i zabawy, utrwalające zdobytą wcześniej wiedzę. Podsumowaniem spotkania było wykonanie doniczek z materiałów przeznaczonych do recyklingu – a najciekawsze prace nagrodzono drobnymi upominkami.

- ***„Majówka entomologiczna dla przedszkolaków”***

Wzorem lat ubiegłych OEE w Szymbarku zorganizował „Majówkę entomologiczną”. Głównym celem warsztatów było poznanie i oswojenie przedszkolaków z tematem owadzim, podkreślając ich rolę w przyrodzie. Najistotniejszym punktem spotkania były zajęcia terenowe, z możliwością złapania i nazwania wybranych owadów w okolicy OEE. Warsztaty zostały przeprowadzone na łące usytuowanej w okolicy przedszkola. Dzieci chwytały owady za pomocą „sprzętu entomologicznego”, po czym przy pomocy lup obserwowali ich charakterystyczne cechy. Prowadzący cierpliwie wyjaśniał, nazywał gatunki, a co najważniejsze wspólnie z dziećmi uwalniał schwytane owady.

Uczestnicy zajęć mieli okazję dowiedzieć się kto to jest entomolog i jakimi przyrządami posługuje się podczas pracy (np. siatka entomologiczna i parasol entomologiczny).Prowadzący zwracali szczególną uwagę na to, żeby w przyszłości dzieci nie nazywały owadów „robakami”, co zdarza się nagminnie. W majówce wzięły udział **trzy oddziały przedszkolne**, **około 150 osób.**

- ***„Przyroda pod żaglami”***

Kaszubski Park Krajobrazowy wraz z Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej byli partnerami Centrum Inicjatyw Edukacyjnych z Kartuz w ramach organizacji corocznej akcji „Przyroda pod żaglami”. Jest to edukacyjna akcja plenerowa odbywająca się na Złotej Górze dla uczniów szkół

powiatu kartuskiego. Oprócz możliwości żeglowania po jeziorze Wielkie Brodno dzieci i młodzież mogły odwiedzić stoiska edukacyjne o tematyce przyrodniczej. W tym roku na naszym stoisku można było dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy na temat owadów zapylających, jak można w prosty sposób pomagać tym jakże ważnym istotom, zobaczyć jak wygląda ul i z czego się składa oraz przymierzyć strój pszczelarza. Pszczoły to przecież nie tylko miód, ale przede wszystkim zapylacze, dzięki którym mamy pożywienie – większość owoców i warzyw mamy właśnie dzięki nim. Mówiliśmy też o innych gatunkach owadów zapylających takich jak np. pszczolinki, murarki, motyle, trzmiele, a także biedronki i ślimaki. W plenerowej edukacji przyrodniczej wzięło udział **200 uczestników**.

- ***„Dzień Ziemi w Stężycy”***

26 kwietnia pracownicy Kaszubskiego Parku Krajobrazowego oraz Ośrodka Edukacji Ekologicznej wzięli udział w Dniu Ziemi w szkole w Stężycy. Z okazji tego święta zorganizowaliśmy zajęcia dla około **100 uczestników**, które odbywały się zarówno w terenie jak i na sali, gdzie zostały przeprowadzone prezentacje na temat owadów. Podczas prezentacji uczniowie mogli się dowiedzieć o różnicach między pająkami a owadami, ciekawostkach z ich życia oraz roli jaką pełnią w ekosystemach. Tematem, który rozbudził ogromną ciekawość były pszczoły – ich życie, zwyczaje i rola w życiu człowieka. Uczniowie mogli też przymierzyć strój pszczelarza i zobaczyć z bliska akcesoria, którymi posługuje się pszczelarz.

Zajęcia terenowe odbyły się w pobliskim lesie, podczas których w praktyce mogli rozbić obozowisko i dowiedzieć się o bezpiecznym zachowaniu w lesie, o tym jak przygotować się do wyjścia w teren, co trzeba ze sobą zabrać, jak zachować się w razie wypadu czy ukąszenia przez żmiję. Drugim tematem były ptaki wodne. W pięknym środowisku naturalnym, nad rzeką Radunią i Jeziorem Raduńskim Górnym uczniowie mogli podziwiać perkozy dwuczube, łyski, kokoszki wodne, mewy śmieszki i łabędzie.

Ponadto rozdysponowano worki na śmieci, by podczas zajęć w terenie pozbierać napotkane odpady. Kształtowanie prawidłowych postaw proekologicznych wśród dzieci i młodzieży jest jednym z głównych celów prowadzonej przez nas edukacji. Dobre nawyki przyczyniają się do ocalenia naszej planety Ziemi przed „plastikową zagładą”.

- ***Warsztaty rodzinne „ Motyle i latające smoki”***

W tym roku warsztaty entomologiczne w Szymbarku ściągnęły pasjonatów motyli wraz z rodzinami, ale również zaintrygowanych zagadnieniem – czym właściwie są „latające smoki”? Emocje uczestników podgrzewała dodatkowo wieczorowa pora tegorocznego spotkania. Wszystko po to, aby przyjrzeć się bliżej mniej znanym motylom prowadzącym nocny tryb życia - ćmom. Tym samym przyłączyliśmy się do obchodów 16 edycji nocy ćmy : „ European Moth Nights 2019” (więcej: https://lepidoptera.eu/emn/information).

Po zmroku specjaliści wspólnie z uczestnikami pracowali nad stanowiskiem obserwacji ciem, wykorzystując ciemność, biały materiał i źródło światła. Następnego dnia odbyły się kolejne spotkania w świecie owadów – tym razem kolorowych. Na poszukiwania motyli i ważek uczestnicy wyposażeni w siatki entomologiczne wybrali się na okoliczne łąki i w pobliże zbiorników wodnych, a następnie z wielkim zaangażowaniem, ale jednocześnie i ostrożnością zabrali się za łowy. To był prawie 24-godzinny czas dla motyli i ważek. W warsztatach wzięło udział **30 uczestników** , w tym całe rodziny.

- ***Grzybobranie w Ośrodku Edukacji Ekologicznej***

Głównym założeniem spotkania było uwrażliwienie na ochronę bioróżnorodności, poprzez właściwe zachowanie i umiejętność zbierania grzybów, a także poznania roli wszechobecnych grzybów dla lasów, klimatu, człowieka i życia na ziemi. Również młodym grzybiarzom zależało na uzupełnieniu koszyków w niezbędną wiedzę z zakresu rozpoznawania różnych gatunków. Dużym zainteresowaniem cieszyła się wystawa, na której m.in. można było porównać grzyby jadalne z ich trującymi sobowtórami, jak np. jadalną czubajkę kanię z muchomorem sromotnikowym.

Coroczne spotkanie edukacyjne zgromadziło łącznie około **300 uczestników z 8 szkół** z terenu powiatu kartuskiego. Część z nich odpowiadając na zaproszenie do konkursu - pojawiła się w specjalnie przygotowanych na tę okazję grzybowych strojach. Kulminacyjnym i najbardziej oczekiwanym punktem spotkania było wyjście na zajęcia terenowe w poszukiwaniu grzybów jadalnych z przystankami przy grzybach niejadalnych- w celu poznania mykologicznych ciekawostek. Po powrocie na uczestników czekało ognisko i konkursy, które były podsumowaniem spotkania. Trzeba przyznać, że grzybobranie było naprawdę owocne- nie tylko w zbiory (w tym czasie akurat panował wysyp grzybów na Kaszubach), ale przede wszystkim w wiedzę na temat bioróżnorodności grzybów, którą mieliśmy okazję podziwiać w okolicznych lasach. W organizacji grzybowej edukacji wspomogli nas pracownicy: PK Mierzeja Wiślana, PK Dolina Słupi, Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Festyn edukacyjny został zorganizowany przy współpracy z Kaszubskim Parkiem Krajobrazowym.

- ***"Na zwierząt zimowe problemy zaradzić chcemy" – jednodniowe warsztaty edukacyjne w szkołach powiatu kartuskiego.***

Warsztaty jednodniowe nt . „ Na zwierząt zimowe problemy zaradzić chcemy" – których pierwsza część odbyła się w okresie listopad -grudzień 2019. W tym czasie w akcji wzięło udział **5 szkół (28 klas) co dało około 600 odbiorców** z terenu powiatu kartuskiego. Spotkania ze specjalistami miały formę warsztatową, podzielone były na dwie części. W pierwszej kolejności uczestnicy zostali wyposażeni w porcję wiedzy na temat tego, co się dzieje u różnych gatunków zwierząt w okresie zimowym oraz ewentualnie w jaki sposób i czy w ogóle należy pomagać zwierzętom w czasie łagodnej zimy. W drugiej części uczniowie otrzymali praktyczne wskazówki, w jaki sposób można własnoręcznie przygotować smakołyki dla ptaków odwiedzających nasze karmniki. Podczas warsztatów uczestnicy mieli również okazje własnoręcznie wykonać kule dla ptaków. Zdziwienie wywołał fakt, że przepis na takowe kule jest zupełnie nieskomplikowany, i że do ich wyrobu wystarczy zaopatrzyć się w smalec i ziarno. Gotowe kule uczniowie zawiesili w karmnikach przy szkołach, a część czeka w lodówkach na zimowe chłody.

- ***Spacer krajobrazowy w Kartuzach***

Ośrodek Edukacji Ekologicznej włączył się w organizowany przez Kaszubski Park Krajobrazowy spacer krajobrazowy w ramach obchodów „Międzynarodowego Dnia Krajobrazu". W tym roku tematem przewodnim była woda. W związku z tym zorganizowane zostały wykłady na temat wykorzystania i ochrony wód KPK prowadzone przez Edmunda Ulenberga (pracownika stacji limnologicznej w Borucinie) oraz Edytę Zientarską (kierownika Wydziału Gospodarki Odpadami i Ochrony Środowiska UG Kartuzy). Zgodnie z podstawowym założeniem spotkania po sporej porcji wiedzy i nadziei na poprawę czystości

okolicznych jezior przeprowadzono spacer krajobrazowy z jeziorem w tle. Wzięło w nim udział **40 mieszkańców** Kartuz.

- Warsztaty przyrodnicze ***„Zapachy i barwy”***

warsztaty promujące ekologiczny styl życia oraz wykorzystywanie naturalnych składników do produkcji produktów użytku codziennego **(6 grupy, 112 osób)**

- Warsztaty we współpracy ze stacją limnologiczną w Borucinie na ***temat Jezior Kółka Raduńskiego*** (**62 uczestników, 2 grupy**)

- Wystawa przyrodnicza podczas organizacji „***Kaszubskiego dnia rodzinnego na sportowo”*** we współpracy ZKiW Szymbark (**około 200 odbiorców**).

- ***„Wielki Dzień Pszczół”*** **(200 uczestników**)

Z okazji Światowego Dnia Pszczół współorganizując akcję pn. „Z kujawskim pomagamy pszczołom” wspólnie z Kaszubskim Parkiem Krajobrazowym przygotowaliśmy stoisko edukacyjne na rynku w Kartuzach. Na zainteresowanych czekało dużo atrakcji m.in. możliwość obejrzenia prawdziwego ula, założenia stroju pszczelarza oraz rodzinna gra terenowa. Dla najmłodszych były kolorowanki oraz możliwość wykonywania pamiątek w postaci toreb z motywem pszczelim. Pracownicy również edukowali na temat, jak każdy z nas może pomóc owadom zapylającym i o zagrożeniach, które na nie czyhają ze strony człowieka oraz co robić, aby temu zapobiegać. Była też demonstracja budowy domku dla owadów. Przybliżyliśmy temat tworzenia ogrodów przyjaznych owadom zapylającym. Najbardziej zainteresowanym przekazaliśmy publikację PZPK „Owady zapylające w ogrodzie”.

- **Inne warsztaty jednodniowe, organizowane poprzez zgłoszenie zapotrzebowania przez szkoły** (Orientacja w terenie, Przyroda Kaszubskiego Parku Krajobrazowego)

- **Dodatkowo OEE włączył się w organizację następujących przedsięwzięć:**

wystawienie stoiska podczas XI pikniku edukacyjnego pod hasłem „Bioróżnorodność – poznaj by zachować; festynu „Czas na grzyby” w Zielonej Szkole w Schodnie.

III. **KONKURSY O TEMATYCE PRZYRODNICZEJ** : spełniają rolę motywującą do samodzielnego zgłębiania zagadnień przyrodniczych, podnoszą poziom wiedzy przyrodniczej, wpływają na popularyzację walorów Kaszubskiego Parku Krajobrazowego oraz zachęcenie do konstruktywnej rywalizacji konkursowej

(**120 uczestników**):

- Konkurs na wykonanie przebrania ***na dowolny rodzimy gatunek storczyka***, z uwzględnieniem cech charakterystycznych.
- Konkurs na najciekawszy komiks ***„ Na grzyby wychodzę -przyrodzie nie szkodzę”.***
- Konkurs na przedstawienie rodzimych gatunków grzybów Kaszubskiego Parku Krajobrazowego.

- OEE włączył się w organizację ***Gminnego Konkursu Ekologicznego w Gołubiu*** oraz ***Wojewódzkiego Konkursu Ekologicznego w Somoninie***

EFEKT EKOLOGICZNY:

Przeprowadzono warsztaty z edukacji ekologicznej dla **153 grup** dzieci i młodzieży szkolnej na różnych poziomach nauczania z opiekunami, o łącznej liczbie **3 971 osób**.

Głównym założeniem i jednocześnie efektem ekologicznym prowadzonych działań jest praktyczna nauka nt. otaczającego nas świata przyrody i środowiska, a także próba zrozumienia zależności istniejących pomiędzy działalnością człowieka- a światem przyrody w zasięgu lokalnym i globalnym. Podczas turnusów kilkudniowych mamy okazję codziennie pracować nad nabyciem prawidłowych nawyków odbiorców, niejednokrotnie zauważalne są zmiany sposobu myślenia np. na temat wpływu jednostki na jakość powietrza i środowiska.

Podczas warsztatów z edukacji ekologicznej w miejscu gdzie dzika przyroda przeplata się z działalnością człowieka można zaobserwować pozytywne i negatywne w skutkach działania dla krajobrazu, jednocześnie wyciągając wnioski na przyszłe własne inicjatywy. To właśnie młode pokolenie będzie wywierało istotny wpływ na stan środowiska. Podczas warsztatów o różnej tematyce uczestnicy zapoznawali się z walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, historycznymi i kulturowymi regionu oraz zdobyli praktyczne umiejętności orientacji w terenie (na zajęciach z topografii). Z kolei podczas zajęć z recyklingu uczniowie nauczyli się zasad segregowania i wykorzystywania odpadów (co dodatkowo utrwalane jest poprzez motywowanie do codziennej wnikliwej segregacji odpadów powstających w OEE).

Uczestnictwo w wybranych przez grupę warsztatach (30 dostępnych propozycji) zmienia przede wszystkim światopogląd zmierzający do ogólnego i najważniejszego wniosku tj.- brak lub zanik jednego elementu w skomplikowanej przyrodniczej układance może mieć katastrofalne skutki dla całości. Każdy warsztat oprócz przekazywania wiedzy wskazuje też prawidłowe postawy i umiejętności pozytywnie wpływające na rozwiązywanie problemów przyrodniczych. Przykładem są zajęcia z ornitologii – na których można nauczyć się klasyfikować gatunki, a w okresie zimowym poznać zasady „mądrego" dokarmiania ptaków. Warsztaty „Co się kryje w kropli wody" uświadomiły odbiorcom, jak ważny jest dobry stan wód w najbliższym otoczeniu i jaki wpływ ma to na jakość zbiorników powiązanych, co skłania do refleksji jak na co dzień można dbać o czystość jezior i rzek. Na spotkaniu z pszczelarzem pn. „ Dlaczego giną pszczoły?" uczestnicy dowiadują jak ważna jest rola zapylaczy, ale też zastanawiają się jak można pomóc owadom zapylającym- poczynając np. od budowy schronień we własnych ogrodach.

Niezwykle istotną rolę dla ochrony przyrody KPK ma organizacja warsztatów w formie jednodniowych spotkań lub akcji, których odbiorcami są głownie mieszkańcy Kaszubskiego Parku Krajobrazowego . Zmiana nastawienia, próba przekazania idei ochrony przyrody również dla jakości warunków mieszkaniowych wpływa pozytywnie na przyszłościowe podejście do przeprowadzanych działań z zakresu ochrony czynnej KPK.

ZADANIA ZREALIZOWANE W RAMACH UTRZYMANIA BUDYNKU I OBEJŚCIA OEE ORAZ DOPOSAŻENIA SPRZĘTU DO ORGANIZACJI ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH, W TYM M.IN.:

- doposażono OEE w książki do biblioteki,
- zakupiono tablicę dźwiękową „Odgłosy ptaków", dysk do laptopa, głośnik mobilny,
- na obejście zakupiono rośliny, podłoże i korę,
- wykonano tematyczne tablice edukacyjne nt.: „Chrońmy zapylacze" , „Owady zapylające", „ Gra-owady zapylające", tablica kształtowa „Sowy", „Rozkład odpadów w czasie",
- zakupiono 10 szt. lornetek m.in na warsztaty ornitologiczne,
- doposażono biuro OEE w laptopa,
- wymalowano część pomieszczeń OEE,
- montaż 9 nowych okien w budynku OEE (aby umożliwić bezpieczne warunki noclegowe dla uczestników grup kilkudniowych),
- zakupiono kosz modułowy do segregacji odpadów z podziałem na obowiązujące frakcje do wyposażenia korytarza OEE.